

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 5. De appellatione contra electionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

verbalis, aut legitimæ collationis à superiore consecutus est, possessionem vacantem capiendi, & administrationem inchoandi perfectum jus habere censetur. *Dico* vacantem, quia antiquum possessorem non licet invitum expellere, sed publicè ad id auctoritate opus est: imò qui vim adhibet, privationem juris, & tituli meretur. In quibusdam Ecclesiis tamen alia consuetudo viget, ut nimirum confirmatus post verbalem institutionem, & tituli traditionem solenniter, & corporaliter in possessionem mittatur, quod *installare* vocant. Olim Archidiaconus, nunc in plerisque Ecclesiis alii id faciunt. *Chokier de jurisd. ordinarii in exemplis par. 2. pag. 222. A. 11. l. 6. c. 16. Q. 3.*

VIII. Investitura quemadmodum Dynus definit, est collationis institutionisve confirmatio, seu declaratio. Melius diceret, obsignatio, per quam inducitur confirmatio. Inductio autem in possessionem est concessionis & investituræ realis executio. Et hæc vera esse, subjungit, secundum absolutam & propriam significationem verborum. Cæterum investitura fit per traditionem bireti, annuli, libri, aut alterius symboli secundum eujusque loci consuetudinem. Interdum additur institutio verbalis, & tituli traditio. Est autem notatu dignum, quod per investituram non datur actualis possessio vacantis beneficii, sed potestas adeundi possessionem vacuam, nisi aliud consuetudo permittat. Actualis autem possessio in temporalibus traditione clavium acquiritur. *l. clavibus ff. de contrahenda emptio- ne: sive tradantur claves in rem præsentem, sive in conspectu rei, sive extra conspectum, quando constat ea intentione*

tradi, ut possessio acquiratur. In beneficiis autem apprehensione vera vel ficta, aliquo exteriori signo facta, ut fufius declarat *Covar. l. 3. Var. c. 16. n. 10.* Interdum omnibus peractis investitura additur, tantum ut solennitas quædam, quemadmodum Episcopus in altari solet poni, cujus cæremonix alius effectus non est, nisi ut significat hunc & neminem alium electum esse. Si quæris cur per clavium traditionem potius, quam annuli aut libri possessio tradatur, respondet *Dynus in Reg. 1. pag. 22. sub clavibus res ipsas servari & custodiri, adeoq; tradi simul cum clavibus censentur Annulus verò, & liber nihil habet commune cum rebus ipsis, quæ in beneficio continentur: ac proinde alia adhuc actio requiritur, per quã possessio actualis capiatur. Tuschus V. possessio concl. 407. Oldend. in Lex. Barb. in c. proposuit de concess. praben.*

S. V.

De Appellatione contra Electionem.

I. **C**ontra electionem faciendam aut factam non licet appellare illis, quorum nihil interest, nisi fortè quis nomine Ecclesiæ, ne indignus eligatur, appellare velit, quo in casu nunquam deneganda audientia est. *c. cum inter 15. de elect.* E contra cuilibet de Capitulo ex justa causa appellatio permittitur contra electionem factam, vel faciendam. *c. cum inter 22. de elect.* Convenit enim singulos ejus corporis, cui ut membra coherent, curam ac sollicitudinem gerere, cum alterius ex altero salus dependeat. *Card. Tusch. V. appellatio concl. 402.*

P

II. S.

II. Si appellatio simpliciter fiat, postulando, ne electio inchoetur, aut fiat, nisi manifestè frivola appareat appellatio, electores intermittere debent, & suspendere intentionem suam usque ad responsum superioris. Si tamen neglectà appellatione elegerint, electio valida erit, quamvis appellans offerret, in continenti probationes de defectu, quia ejusmodi appellatio extrajudicialis est, quæ effectum suspensivum non parit. *c. cum inter 3. de elect.* Quod si pro appellante superior responderit, acta omnia & attentata post appellationem rescindi debent perinde, ac si ab initio invalida fuissent. Proprium enim illud est in qualibet materiâ sententiæ condemnatoriæ, & irritanti, ut retrahatur ad diem commissi, & operetur.

III. Si appellatio coram Ordinario, puta, Episcopo fiat, ad quem confirmatio pertinet, judicialis censeri debet, nec ad confirmationem procedere poterit, nisi omninò, & manifestè frivola foret appellatio. Nam Regula generalis est, quod attentata post appellationem interpositam in irritum revocari debeant. *c. super eo. 10. jun. Gloss. V. appellationem fieri de appell. c. non solum. eod. in 6. clem. fin. ut lite pendente l. uni ff. nihil innovand. appell. pend. DD. in l. 3. C. de appell. Gail l. 1. obs. 146. n. 1.*

IV. Quia non expedit lites multiplicare, & feverilibidinem oppugnandi aliorum sortem, unde Ecclesiis damnum emergat, à SS. Pontificibus constitutum est, ne appellantes faciliè recipiantur. Prius igitur juxta *c. statimus 1. de elect. in 6.* qui electionem postulationem, aut provisionem factam oppugnat, objiciens aliquid contra personam, vel actum ele-

ctionis, si appellaverint ad Sedem Apostolicam, tam is, qui opponit, quam qui defendit, & generaliter omnes, quorum interest, per se vel procuratores suos ad causam instructos ad Sedem Apostolicam à die objectionis numerando intra mentem iter arripere debent. *Secundò*, si post adventum unius partis altera expectatà per dies 20. non appareat, in negotio electionis non obstante cujuscurque absentia procedendum est. Nam terminus à Judice vel à jure præfixus appellatibus, vel iis contra quos appellatur, citatiõis peremptoriæ æquivalet. *Gail. l. 1. obs. 57. Tertio* juxta *c. ut circa de elect. in 6.* qui appellant contra electiones, postulationes, vel provisiones, ea omnia, quæ objecturi sunt contra personam, vel formam electionis exprimere debent, & jurare, quòd credant vera esse, seque probare posse. Si quid non expresserint, de eo audiendi non sunt, nisi de novo emergat, aut superveniat probandi facultas, de quo similiter juramentum præstabunt. *Anton. Cucchus l. 1. inst. tit. 7 §. Caterùm.* Hæc observata facient, ut qui conceperunt, non pariant iniquitatem, & Scrutantes Scrutinio ante tempus deficiant.

V. Si contingat pro appellatione judicari contra N. confirmatum, ipsa confirmatio in nihilum recidit: acta nihilominus post confirmationem, cum bona fides, & ignorantia publica defectus daret, vim suam retinent. Sunt enim hi actus plurimùm diversi, nec à se mutuò pendunt. Quamvis enim sine electione esse confirmatio non possit: sine illâ tamen electio consistit. Et electio quoque quæ Canonicè celebrata fuit, non infirmatur, juxta *Reg. 37 in 6. inutile ab inutili*

non vitatur, quando unum ab altero separari potest. de quo *V. Dignum, & Barbof.*

VI. Appellans contra electionem & deficiens in probatione pœnæ talionis reus est: & insuper ad expensas tenetur, nisi probabilem appellandi & litigandi causam se habuisse demonstrat. *c. signifi- caverunt de test. & attest. c. ut debitus eod.* Hoc enim generaliter obtinet, ut qui defecerit in appellatione, condemnatur ad expensas. Quod etiam fiet, si renuncia-

verit appellationi, etiam invito appella- to, sive res integra sit, sive non. *Sigism. Scacc. in tr. de appell. q. 17. Limit. 2. num. 112.* amplians. Licet appellatus non receperit appellationem, nihilominus in expensas condemnandum esse appellantem. *Excipe nisi renuntiasset conditionaliter. V. Barbof. in c. Interposita 70. de appellat. & que di- cturi sumus in Par. 3. tit. 10. Lancel. l. 3. tit. 17. Mynsing. Centur. 4. obs. 55.*

TITULUS VII.

De Episcopis.

Multum laborant nostri tempo- ris Sectarii, ut persuadeant Episcopos à Presbyteris, & ministris Ecclesiæ solo nomine differre, nullum habere ordinem aut potestatem majorē. *Calvinus l. 4. Inst. c. 4. n. 2.* Non sic, ait, honore & dignitate superior erat Episcopus (in veteri Ecclesiâ) ut dominium in Collegas haberet, sed quas partes habet Consul in Senatu, ut referat de negotiis, sententias roget, consulendo, monendo, hortando, aliis præeat, auctoritate sua totam actionem regat, & quod decretum communi cōsilio fuerit, exequatur; id muneris sustinebat Episcopus in presbyterorum cœtu. Atque idiplum pro temporum necessitate fuisse humano consensu inductum, fatentur ipsi veteres. Ita *Hieronymus in ep. ad Titum.* Idem, inquit presbyter, qui Episcopus. *Et paucis inter- iectis* singula Collegia politix tantum, & pacis conservandæ gratia uni Episcopo suberant, qui sic alios dignitate, antece-

debat ut fratrum cœtui subicerentur. Ita *Calvinus* cum suis, quorum error & falsitas ex dicendis patebit. *V. Bell. l. 1. de Pontif. c. 9. & l. 2. c. 27. Valent. l. de discrim. Ord. Sacerd. & Episcop.*

§. I.

De nomine & Dignitate Episcopi.

I. *S. Augustinus l. 19. de Civ. Dei. 19.* cum allegasset illud Apostoli, *epist. 1. ad Tim. 4.* Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Exponere, inquit voluit, quid sit Episcopatus, quia nomen est operis non honoris. Græcum est enim, atque inde ductum vocabulum, quod ille, qui præficitur, eis, quibus præficitur, superintendit, curam eorum scilicet gerens. *ἐπι* quippe super, *σχετος* verò intentio est: ergo *ἐπισκοπῆν*, si velimus latinè superintendere possumus dicere, ut intelligat, non se esse Episcopum, qui præesse neglexerit, nō prodesse.